

Met maatwerk op weg naar schoon, groen en circulair staal

Position Paper ten behoeve van het Rondetafelgesprek Voortgang op de maatwerkafspraken op 17 april 2024.

Op 3 november 2023 heeft Tata Steel Nederland (TSN) haar Groen Staal-plan¹ aangeboden aan demissionair minister Adriaansens, demissionair staatssecretaris Heijnen en gedeputeerde Olthof. In het plan richten wij ons op drie thema's: schoon, groen en circulair waarmee we gezondheidswinst realiseren en onze CO₂-uitstoot flink reduceren. Zie de bijlage voor een korte samenvatting van het plan.

Zonder verdienvermogen en gelijk speelveld geen verduurzaming

TSN voelt de noodzaak om te veranderen. Er is draagvlak voor het staalbedrijf in IJmuiden maar wel schoon en groen. De transitie is enorm groot en vergt grote investeringen, die betaald en gefinancierd moeten kunnen worden. De realisatie van het Groen Staal-plan hangt samen met de mogelijkheid van TSN om te kunnen blijven concurreren met andere Europese staalbedrijven. Daarvoor moet het Nederlandse beleid in lijn zijn met dat van andere Europese lidstaten en moeten randvoorwaarden zoals vergunningen en de benodigde energie infrastructuur tijdig beschikbaar zijn.

Het recent verschenen E-bridge rapport toont aan dat in Nederland de geleverde kosten voor elektriciteit veel hoger zijn dan in de rest van Europa². Dit komt door een ophoping van beleidsinitiatieven die de kosten opdrijven. Netwerktarieven zijn in Nederland veel sterker gestegen dan in omliggende landen, nu al zijn de netwerktarieven ruim 4 keer zo hoog als in 2019. Ten tweede worden diverse vrijstellingen voor de energiebelasting t.b.v. energie intensieve industrie afgeschaft. Ten derde zet de nationale CO₂-heffing een kop op het Europese Emissiehandelssysteem (ETS), en ten vierde zijn de Volume Correctie Regeling (VCR) en Indirecte Kosten Compensatie (IKC) afgeschaft. Opgeteld hebben deze initiatieven een grote impact op het verdienvermogen van de Nederlandse industrie terwijl dat juist zo hard nodig is om te investeren in de verduurzaming. In dat kader pleiten wij voor een afbouw van fossiele 'subsidies' in Europees verband om te voorkomen dat de industrie in Nederland failliet of de grens over gaat.

Het E-bridge rapport is uitgekomen voor het recente bericht³ dat bedrijven als TSN fors meer Nederlands CO₂ belasting moeten gaan betalen. Een dergelijke nationale kop op werkend Europees beleid, het EU-ETS zorgt immers al voor CO₂ reductie bij de industrie, is funest voor de industrie in Nederland.

¹ [Brief Groen Staal van Tata Steel | Tweede Kamer der Staten-Generaal](#)

² [Electricity cost assessment for large industry in the Netherlands, Belgium, Germany and France: Final report | Rapport | Rijksoverheid.nl](#)

³ <https://rtl.nl/nieuws/politiek/artikel/5444927/grote-bedrijven-die-veel-co2-uitstoten-gaan-fors-meer-betalen>

Maatwerk - Zo snel mogelijk van plan naar uitvoering

Op 28 februari heeft Expertgroep gezondheid IJmond haar advies⁴ uitgebracht waarin ze oproept om gezondheid beter te borgen bij de totstandkoming van de maatwerkafspraken. Wij voelen de urgentie om snel onze uitstoot te reduceren en de gezondheid te verbeteren en zien dit als belangrijk signaal voor het verdere verloop van het maatwerktraject.

TSN is sinds 2019 via de Roadmap Plus⁵ versneld aan de slag gegaan met maatregelen om hinder en de uitstoot van schadelijke stoffen te reduceren. Aanvullend is, aan de hand van participatietrajecten met omwonende⁶ en diverse rapporten, zoals het RIVM-rapport⁷, besloten om extra gezondheidsmaatregelen toe te voegen aan de Groen Staal-plannen. Daarbij gaat het niet alleen om de reductie van fijnstof, PAK's en metalen, maar ook om stikstofreductie, geen ernstige geurhinder meer buiten het terrein in 2027 en het reduceren van pieken in geluidsoverlast.

Voorafgaand aan de publicatie van ons Groen Staal-plan heeft mevrouw Adriaansens de heren Hans Wijers en Frans Blom gevraagd om een onafhankelijk advies op te stellen over de mogelijke handelingsperspectieven van de Staat. Het rapport Wijers-Blom⁸ is op 28 maart uitgekomen en beschrijft vijf scenario's voor TSN. Uitvoering van het derde scenario (TSN's Groen Staal-plan met versnelde overlastreductie) brengt de meeste voordelen met zich mee. Het kabinet heeft naar aanleiding hiervan aangegeven zo snel mogelijk in gesprek te willen over het derde scenario en zich in te spannen om op korte termijn stappen te zetten om bij te dragen aan het snel realiseren van een duurzame en schone staalindustrie.

TSN constateert dat zowel uit het rapport als uit het advies blijkt dat er een toekomst is voor de operaties in IJmuiden, mits schoner en groener. Daarbij onderschrijven wij de urgentie en de roep om versnelling. Wij zullen samen met de overheid onderzoeken of en hoe die versnelling plaats kan vinden.

---

⁴ [Gezondheid geborgd | Rapport | Rijksoverheid.nl](#)

⁵ [Roadmap Plus](#)

⁶ [Participatie verslag Heracless Groen Staal](#)

⁷ [De bijdrage van Tata Steel Nederland aan de gezondheidsrisico's van omwonenden en de kwaliteit van hun leefomgeving | RIVM](#)

⁸ [Hoe Tata Steel Nederland te verduurzamen](#)

Bijlage – Het groen staal plan⁹

Introductie

Tata Steel Nederland is een producent van hoogwaardig staal voor de belangrijke sectoren van nu en de toekomst: energie, automotive, batterijen, voedselverpakkingen. Het is ook een grote uitstoter van CO₂ en andere emissies. Verduurzaming is daarom noodzakelijk.

Met een verduurzaamd staalbedrijf in IJmuiden wordt de werkgelegenheid in de staalindustrie en aanverwante sectoren behouden en krijgt het zelfs een impuls.¹⁰ Een vitaal verduurzaamd staalbedrijf, onderdeel van de maakindustrie, in Nederland draagt ook bij aan meer strategische autonomie, waardoor Europa kwetsbare afhankelijkheden van derde landen vermindert. De IJmond heeft als locatie een hele goede uitgangspositie met een eigen diepzee haven en dicht bij veel aanlanding van wind op zee. Het zal fungeren als katalysator in de Nederlandse energietransitie en voor de opbouw van een divers groen ecosysteem in het Noordzeekanaalgebied. Samen met de TSN Academy en Techport, een stichting die centraal staat in een levendig ecosysteem van scholen en MKB-bedrijven in de IJmondregio geeft dit een impuls aan het opleiden en omscholen van technisch personeel dat nodig is voor de energietransitie.

Drie concrete doelen

Schoon: De OVV¹¹ en het RIVM¹² wijzen op de maatschappelijke verantwoordelijkheid boven de wettelijke plicht, en zij stellen dat er sprake is van gezondheidseffecten van emissies van het TSN-terrein op de omgeving, ondanks dat de luchtkwaliteit aan wettelijke grenswaarden voldoet. We zien dit als een opdracht om onze emissies en hinder naar de omgeving verder te reduceren. Deze weg waren we al ingeslagen met de Roadmap Plus en geven we nu vervolg met het voorstel met aanvullende maatregelen in het kader van het maatwerktraject.

- De voorgestelde aanvullende milieumaatregelen zijn gericht op fijnstof, NO₂ en hinder (geur, geluid, grof stof). Fijnstof willen we reduceren, boven wettelijke vereisten, met een *fair share* om in ieder geval de WHO-richtlijn uit 2005 te behalen en mogelijk daarna de WHO-richtlijn uit 2021. Overkappingen en silo's voor ertsopslagen en mengvelden vormen hiervoor de belangrijkste beoogde maatregel en zullen een grote verbetering betekenen, voor fijnstof en ook voor grof stof.
- NO_x en NO₂ willen we reduceren conform de nationale stikstofdoelen voor de industrie en conform de natuurvergunning. De emissies zullen afnemen met de transitie naar groene staalproductie. Daar gaat het vooral om hoge bronnen. We richten ons in de aanvullende maatregelen ook op mobiele (lage) bronnen.
- Geur zullen we terugdringen conform de geurcontouren vastgelegd in de omgevingsvergunning (geurbesluit van het OD NZKG). Geluid willen we uiteraard binnen de huidige normen houden, en daarboven willen we de overlast van piekbelasting en van tonale geluiden verminderen. Onderdeel van de aanvullende maatregelen is om de bronnen van overlast beter op te sporen en daarna te elimineren of te reduceren.
- KGF2 gaat uiterlijk eind 2029 dicht. Vervroegde sluiting van KGF2 hebben we geanalyseerd en afgewogen tegen andere maatregelen. Het komt ongunstig uit de vergelijkende analyse: het heeft lokaal beperkt effect op de luchtkwaliteit, het gaat om drie jaar effect, en komt met aanzienlijke kosten. Het legt dus beslag op budget terwijl het een weinig effectieve en efficiënte optie is in vergelijking met andere opties. Met name met overkappingen is meer te

⁹ Realisatie van het Groen Staal-plan is afhankelijk van onder andere het verkrijgen van overheidssteun.

¹⁰ De toegevoegde waarde van TSN aan de Nederlandse economie bedroeg in 2022 € 4,3 miljard. Na de transitie in 2030 loopt dit op tot € 5,4 miljard TSN's activiteiten resulteren in 29,300 banen in Nederland. Oxford Economics, januari 2024.

¹¹ 'Industrie en omwonenden', Onderzoeksraad voor Veiligheid (april 2023),

https://www.onderzoeksraad.nl/nl/media/attachment/2023/4/13/industrie_en_omwonenden.pdf

¹² 'De bijdrage van Tata Steel Nederland aan de gezondheidsrisico's van omwonenden en de kwaliteit van hun leefomgeving', RIVM (september 2023)

bereiken voor de omgeving. Vervroegde sluiting van KGF2 maakt daarom geen onderdeel uit van ons voorstel.

Groen: Vanaf 2030 (fase 1) wordt er jaarlijks 5 miljoen ton CO₂ minder uitgestoten conform de afspraken in de Expression of Principles (2022). De klimaatdoelstelling wordt bereikt door Hoogoven 7 en Kooks- en Gasfabriek 2, die uiterlijk in 2029 sluit, te vervangen door een zogenaamde Direct Reduced Iron Plant (DRP) gecombineerd met een Electric Arc Furnace (EAF). Hiermee vervangen we steenkool door aardgas en groene waterstof zodra beschikbaar en betaalbaar en reduceren daarmee onze broeikasgasemissies.

Circulair: TSN wil ook de circulariteit verhogen met de transitie naar groen staal. We richten ons op 30% in 2030 en 50% na 2037. Staal leent zich goed voor circulariteit, omdat het na gebruik weer als grondstof in gezet kan worden in de vorm van schroot. Momenteel is 17% van onze staalproductie circulair via ingekocht schroot en resten uit het productieproces, zoals snijverliezen. Uiteraard kijken we ook naar andere stappen in de keten. Zo willen wij met nieuwe technieken en innovatie staal maken dat langer meegaat en sterker is, zodat er minder staal nodig is voor de eindproducten in onder andere de automotive, energie, verpakking en bouw.